Västerbottens läns landsting

2018-03-28 REV 10:3–2017

Samverkansnämnden
Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Granskning år 2017 av samverkansnämnden och nämnderna för folkhälsa och primärvård

Samverkansnämnden
Vi bedömer att samverkansnämnden för år 2017 i allt väsentligt hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen bygger vi på protokollgranskning som visar att nämnden i enlighet med fullmäktiges reglemente genomförde samråd med nationella minoriteter och fördelade bidrag till frivilligorganisationer. Vi bedömer dock att det finns områden som nämnden behöver utveckla och lämnar följande rekommendationer:

- Lämna in skriftligt budgetunderlag till landstingsstyrelsen för beredningen av fullmäktiges budget.
- Se över och begränsa delegationen med avseende på beloppsgräns som nämnden lämnat till ledamot för att besluta i ärenden som uppkommer vid samråd med nationella minoriteter.
- Säkerställ att nämndens riktlinjer för folkhälsobidrag till frivilligorganisationer följs. Säkerställ att det finns ändamålsenliga rutiner för beredningen inför nämndens beslut om fördelning av bidraget. Vi rekommenderar också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar beviljas eller inte beviljas bidrag.
- Säkerställ att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Västerbottens läns landsting
Landstingshuset, Köksvägen 11, 901 89 Umeå
Telefon: 090-785 00 00, telefax: 090-13 68 82
E-post: landstinget@vll.se Org.nr: 232100-0222
VAT-nr: SE232100022201 Bankgiro 5728-3061

Nämnderna för folkhälsa och primärvård
Vi bedömer att alla tre nämnder för folkhälsa och primärvård för år 2017 hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen bygger vi på vår protokollgranskning som visar att alla tre nämnder i enlighet med reglementen lämnat underlag till landstingsstyrelsen och fullmäktige. Protokollgranskningen visar också att nämnderna varit aktiva i dialogen med företrädare för medborgare, kommuner m.fl. Vi bedömer att nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet i allt väsentligt hade en tillfredsställande redovisning av sin måluppfyllelse i årsrapporten. Nämnden i Södra Lappland hade en delvis tillfredställande redovisning av sin måluppfyllelse. Nämnden för Umeåregionen hade inte en tillräcklig redovisning och behöver fortsätta arbetet med att utveckla sin redovisning av måluppfyllelsen i årsrapporten. Mot bakgrund av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet

- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen

- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Mål som inte kan följas upp bör omformuleras eller plockas bort.
- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland

- Fortsätt arbetet med att utveckla strukturen av redovisningen av måluppfyllelsen.
- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.

- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Vid revisorernas överläggning den 28 mars 2018 beslöt revisorerna enhälligt att ställa sig bakom slutsatser och rekommendationer i detta missiv. Missiv och underliggande rapport (Gr 3/2017) lämnar revisorerna för yttrande till samverkansnämnden och nämnderna för folkhälsa och primärvård. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 1 oktober 2018.

För landstingets revisorer

Christer Fessé
Ordförande

Bert Öhlund
Vice ordförande

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning år 2017 av samverkansnämnden och nämnderna för folkhälsa och primärvård

Rapport Gr 03/2017

Västerbottens läns landsting

Mars 2018
Clara Wiklund, revisionskontoret
Diarienummer: REV 10:2–2017

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS ... 3

1.1. SAMVERKANSNÄMNDEN ... 3
1.2. NÄMNDERNA FÖR FOLKHÄLSA OCH PRIMÄRVÅRD ... 3

2. BAKGRUND ... 5

2.1. IAKTTAGELSER I 2016 ÅRS GRANSKNING ... 5
2.2. REVISIONSFRÅGOR OCH REVISIONSKRITERIER ... 7
2.3. AVGRÄNSNING OCH METOD ... 8

3. NÄMNDERNAS UPPDRAG ... 8

3.1. KOMMUNALLAGEN ... 8
3.2 FULLMÄKTIGES REGLEMENTE FÖR NÄMNDERNA ... 8
3.2.1 Samverkansnämnden ... 8
3.2.2 Nämnderna för folkhälsa och primärvård ... 8
3.3 LANDSTINGSPLAN 2016-2019 ... 9
3.4 NÄMNDERNAS VERKSAMHETSPLANER ... 9
3.4.1 Vår kommentar ... 10

4. NÄMNDERNAS VERKSAMHET UNDER ÅR 2017 ... 10

4.1. SAMVERKANSNÄMNDEN ... 10
4.1.1 Samordning av beredning av motioner ... 10
4.1.2 Samråd med nationella minoriteter ... 10
4.1.3 Folkhälsobidrag till frivilligorganisationer ... 12
4.1.4 Vår kommentar ... 13
4.2 NÄMNDERNA FÖR FOLKHÄLSA OCH PRIMÄRVÅRD ... 13
4.2.1 Visionsmedel och folkhälsobidrag ... 14
4.2.3 Vår kommentar ... 15

5. NÄMNDERNAS DELÅRS- OCH ÅRSRAPPORTER ... 15

5.1 NÄMNDERNAS DELÅRSRAPPORTER ... 15
5.1.2 Vår kommentar ... 15
5.2 NÄMNDERNAS ÅRSRAPPORTER ... 16
5.2.1 Vår kommentar ... 17

6. ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV IAKTTAGELSER ÅR 2016 ... 17

6.1 Vår kommentar ... 18

7. ATTEST ... 18

8. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR ... 19

8.1 SAMVERKANSNÄMNDEN ... 19
8.2 NÄMNDERNA FÖR FOLKHÄLSA OCH PRIMÄRVÅRD ... 20

BILAGA 1 NÄMNDERNAS STYRDOKUMENT ... 23

BILAGA 2 STICKPROV ... 25

1. Sammanfattande analys

1.1. Samverkansnämnden

Vi bedömer att samverkansnämnden för år 2017 i allt väsentligt hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen bygger vi på protokollgranskning som visar att nämnden i enlighet med fullmäktiges reglemente genomförde samråd med nationella minoriteter och fördelade bidrag till frivilligorganisationer. Vi bedömer dock att det finns områden som nämnden behöver utveckla och lämnar följande rekommendationer:

- Lämna in skriftligt budgetunderlag till landstingsstyrelsen för beredningen av fullmäktiges budget.
- Se över och begränsa delegationen med avseende på beloppsgräns som nämnden lämnat till ledamot för att besluta i ärenden som uppkommer vid samråd med nationella minoriteter.
- Säkerställ att nämndens riktlinjer för folkhälsobidrag till frivilligorganisationer följs. Säkerställ att det finns ändamålsenliga rutiner för beredningen inför nämndens beslut om fördelning av bidraget. Vi rekommenderar också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar beviljas eller inte beviljas bidrag.
- Säkerställ att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

1.2. Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Vi bedömer att alla tre nämnder för folkhälsa och primärvård för år 2017 hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen bygger vi på vår protokollgranskning som visar att alla tre nämnder i enlighet med reglementen lämnat underlag till landstingsstyrelsen och fullmäktige. Protokollgranskningen visar också att nämnderna varit aktiva i dialogen med företrädare för medborgare, kommuner m.fl. Vi bedömer att nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet i allt väsentligt hade en tillfredsställande redovisning av sin måluppfyllelse i årsrapporten. Nämnden i Södra Lappland hade en delvis tillfredställande redovisning av sin måluppfyllelse. Nämnden för Umeåregionen behöver fortsätta arbetet med att utveckla sin redovisning av måluppfyllelsen i årsrapporten. Mot bakgrund av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet

- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen

- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Mål som inte kan följas upp bör omformuleras eller plockas bort.
- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland

- Fortsätt arbetet med att utveckla strukturen av redovisningen av måluppfyllelsen.
- Säkerställ att riktlinjerna för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

2. Bakgrund

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser och nämnder. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna har i sin revisionsplan för år 2017 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av landstingets samtliga styrelser och nämnder. Denna rapport avser samverkansnämnden och de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård.

2.1. Iakttagelser i 2016 års granskning

Samverkansnämnden
Revisorerna bedömde att samverkansnämnden 2016 i allt väsentligt hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen grundade sig på en granskning av protokoll som visade att nämnden i enlighet med fullmäktiges reglemente genomfört samråd med nationella minoriteter och fördelat bidrag till frivillorganisationer.

Revisorerna bedömde dock att det fanns områden som nämnden behövde utveckla och lämnande följande rekommendationer:

- Besluta om mätbara mål och utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsrapporten.
- Lämna in skriftligt budgetunderlag till landstingsstyrelsen för beredningen av fullmäktiges budget.
- Se över och begränsa den allmänna delegation som nämnden lämnat till en ledamot i nämnden för att besluta i ärenden som uppkommer vid samråd med nationella minoriteter.
- Säkerställ att nämndens riktlinjer för hantering av folkhälsobidrag till frivilligorganisationer följs. Nämnden bör säkerställa att det finns en dokumenterad rutin för beredningen inför nämndens beslut om fördelning av bidraget. Vi rekommenderade också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar beviljas eller inte beviljas bidrag.
- Säkerställ att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna

Yttrande från samverkansnämnden
I september 2017 yttrade sig samverkansnämnden över granskningen för år 2016. Nämnden uppgav att den önskade utveckla mätbara mål och bättre redovisning av måluppfyllelse i årsrapporten. Samverkansnämnden framförde att den inte avsåg lämna in skriftligt budgetunderlag inför beredningen av fullmäktiges budget. Nämnden ansåg att det inte behövdes eftersom

nämnden inte var en driftsnämnd och att det av nämndens reglemente inte framgick att den skulle lämna något budgetunderlag.

Nämnden uppgav att den i september 2017 hade ändrat delegationen om beslut för ärenden i samråd med nationella minoriteter. Av yttrandet framgår vidare att nämnden hade förtydligat besluten om bidrag till frivilligorganisationer och att riktlinjerna för folkhälsobidrag hade reviderats. Vad gällde de bidrag som skulle beviljas till nationella minoriteterna framförde nämnden att det av lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk § 5 framgick att statsbidrag skulle fördelas i samråd med minoriteten. Vidare hade det enligt nämnden i samråden upprättats handlingsplaner med aktiviteter inom respektive område.

Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Revisorerna bedömde att alla tre nämnderna för folkhälsa och primärvård år 2016 hade en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål och uppdrag. Bedömningen grundade sig på en granskning av protokoll som visade att nämnderna, i enlighet med reglementen, lämnat underlag till styrelsen och fullmäktige. Protokollgranskningen visade också att nämnderna hade varit aktiva i dialogen med företrädare för medborgare, kommuner med flera.

Revisorerna bedömde att nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå och Norsjö i allt väsentligt hade en tillfredställande redovisning av sin måluppfyllelse i årsrapporten. Nämnderna för södra Lappland och Umeåregionen bedömdes behöva fortsätta arbetet med att utveckla sin redovisning av måluppfyllelsen. i årsrapporten. Revisorerna lämnade följande rekommendationer:

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet

- Se till att nämndens verksamhetsplan innehåller uppgifter om budget.
- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs. Vi rekommenderade också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar m.fl. beviljas eller inte beviljas bidrag.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen

- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Mål som inte är relevanta för nämnden och som inte kan följas upp bör omformuleras eller plockas bort.
- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs. Vi rekommenderade också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar m.fl. beviljas eller inte beviljas bidrag.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland

- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Mål som inte är relevanta för nämnden och som inte kan följas upp bör omformuleras eller plockas bort.
- Se till att nämndens verksamhetsplan innehåller uppgifter om budget.
- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs. Vi rekommenderade också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar m.fl. beviljas eller inte beviljas bidrag.

Yttranden från nämnderna för folkhälsa och primärvård
Samtliga nämnder för folkhälsa och primärvård har yttrat sig över granskningen år 2016. Nämnden i Skellefteå och Norsjö framförde i sitt yttrande från september 2017 att nämnden framöver skulle ha med uppgifter om budget i sin verksamhetsplan. Nämnden meddelade vidare att de i beslut om visions- och folkhälsomedel hade lämnat motiveringar och på vilka grunder beslut hade fattats och att de skulle fortsätta med det.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen framförde i sitt yttrande från maj 2017 att den skulle fortsätta att arbeta med att utforma mätbara mål. Nämnden uppgav också att den framöver skulle lämna motiveringar på vilka grunder beslut att bevilja folkhälso- och visionsbidrag fattades.

Nämnden i Södra Lappland har i sitt yttrande från maj 2017 svarat att de skulle fortsätta utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Nämnden skulle fortsättningsvis ha med uppgifter om budget i sin verksamhetsplan. Vidare uppgav nämnden att den under år 2017 hade fastställt ett förtydligande dokument gällande riktlinjer för beslut om visionsmedel och folkhälsobidrag.

2.2. Revisionsfrågor och revisionskriterier

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras ansvarsprövning av nämnden. Den första revisionsfrågan som granskningen ska besvara är om nämndernas måluppfyllelse är tillräcklig. Den andra revisionsfrågan är om nämnderna har haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sina ansvarsområden. För denna del har vi formulerat följande underliggande revisionsfrågor.

- Är nämndernas redovisning av måluppfyllelse tillräckligt utvecklad?
- Har nämnderna metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?
- Har nämnderna agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Vår bedömning av nämndernas ansvarsutövande utgår från:

- Kommunallagen (6 kap. 7§)
- Fullmäktiges reglemente för nämnderna

- Övriga uppdrag eller direktiv från fullmäktige till nämnderna
- Landstingsstyrelsens anvisningar
- Landstingets interna regler

2.3. Avgränsning och metod

Granskningen avser nämndernas verksamhet år 2017. Granskningen omfattar inte om nämnderna säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med granskningen av landstingets delårs- och årsbokslut. Granskningen omfattar heller inte nämndernas följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Motiv till denna avgränsning är att nämnderna inte har ansvar över någon stab eller basenhet.

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av nämndernas verksamhetsplaner, delårsrapporter, årsrapporter, protokoll med mera. Vi har också genomfört stickprov för att kontrollera hanteringen av samverkansnämndens folkhälsobidrag. Därutöver har vi gjort avstämningar med nämndernas sekreterare och handläggare på folkhälsoenheten som getts möjlighet att delta i kvalitetssäkringen genom att läsa rapportutkast. Som ett led i kvalitetssäkringen av rapporten har också kanslichefen och direktören för ledningsstaben getts möjlighet att ta del av rapportutkast.

3. Nämndernas uppdrag

3.1. Kommunallagen

Enligt kommunallagen (6 kap. 7§) ansvarar nämnderna inom sina ansvarsområden för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt och att verksamheterna följer de regler och föreskrifter som gäller för området. Av kommunallagen följer också att nämnderna ska ha en tillräcklig intern kontroll och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

3.2 Fullmäktiges reglemente för nämnderna

3.2.1 Samverkansnämnden

Enligt fullmäktiges reglemente har samverkansnämnden ett samordningsansvar för nämnderna för folkhälsa och primärvård att bereda motioner som handlar om hälsoläget bland befolkningen. Samordningen och beredningen av dessa motioner ska bidra till bedömningar om behovet av primärvård, folkhälsoinsatser och förbättringsåtgärder. Samverkansnämnden ska också besluta om fördelning av bidrag till frivilligorganisationer. Därutöver har samverkansnämnden ansvar för att samråda med nationella minoriteter.

3.2.2 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Enligt fullmäktiges reglemente har de tre nämnderna i uppdrag att bedöma hälsoläget bland befolkningen i respektive geografiskt område och utifrån detta bedöma behov av primärvård och behov av folkhälsoinsatser. Bedömningarna ska de tre nämnderna sammanställa i underlag som de lämnar till landstingsstyrelsen inför fullmäktiges beslut om landstingsplan och andra styrande dokument.

Nämnderna ska samverka med kommuner, frivilligorganisationer och andra intressenter inom folkhälsoområdet. Denna samverkan ska nämnderna genomföra för att samla underlag för sina bedömningar av vilket behov det finns av primärvård och folkhälsoinsatser. Nämndernas samverkan ska också bidra till att fler deltar i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet. De tre nämnderna för folkhälsa och primärvård beslutar också om bidrag i form av visionsmedel och folkhälsobidrag.

3.3 Landstingsplan 2016-2019

I fullmäktiges landstingsplan finns följande inriktningsmål (VLL 54-2016):

- Bättre och jämlik hälsa
- God och jämlik vård
- Aktiv och innovativ samarbetspartner
- Attraktiv arbetsgivare

Inriktningsmålen med tillhörande strategier är grunden för nämndernas arbete. Utöver dessa riktas särskilda uppdrag till nämnderna.

Samverkansnämnden hade för år 2017 följande uppdrag:

- Arbeta för en regionbildning i norr

Nämnderna för folkhälsa och primärvård hade för år 2017 följande uppdrag:

- Utveckla vården för våldsutsatta vad gäller psykiskt, fysiskt och sexuellt våld
- Samverka kring flyktingar och nyanländas hälsa
- Utveckla äldrehälsovård i primärvård
- Arbeta för en regionbildning i norr

Av landstingsplanen för år 2017 framgår att nämnder och styrelser i sina verksamhetsplaner skulle specificera fullmäktiges mål genom avgränsade mätbara mål.

Därutöver ska enligt landstingsfullmäktiges funktionshinderspolitiska strategi för 2017-2020 varje nämnd och styrelse i sin verksamhetsplan ha med minst ett funktionshinderspolitiskt mål.

Fullmäktige beslutade i februari 2017 att avbryta projektet med att förbereda bildandet av en storregion. Uppdraget till nämnderna att arbeta för en regionbildning i norr är sedan dess inte aktuellt.

3.4 Nämndernas verksamhetsplaner

Alla fyra nämnders verksamhetsplaner för år 2017 utgår från samma struktur. I inledningen av planerna redogörs för nämndernas uppdrag enligt reglemente och för fullmäktiges mål och särskilda uppdrag. Därefter följer en målmatris som innehåller nämndernas verksamhetsmål och aktivitetsmål samt uppgifter om när nämnderna ska följa upp målen. För år 2017 hade Samverkansnämnden och nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåreg-

ionen med uppgifter om budget. Nämnden i Skellefteå- och Norsjöområdet och Södra Lappland hade inte uppgifter om budget i sin verksamhetsplan för år 2017. I nämndernas yttranden för granskningen år 2016 har de svarat att de ska ha med uppgifter om budget för år 2018.

3.4.1 Vår kommentar

Samtliga fyra nämnder hade för år 2017 verksamhetsplaner som stämde överens med fullmäktiges mål och uppdrag för nämnderna. Strukturen med en målmatris bidrog till att respektive nämnd på ett tydligt sätt redogjorde för sina mål och när målen skulle följas upp.

Vi bedömer att framför allt nämnden för Umeåregionen behöver fortsätta arbetet med att utveckla målen i sin verksamhetsplan. Flera av målen är inte mätbara och därmed svåra att följa upp.

Vi är positiva till att nämnden för Södra Lappland under år 2017 sökte dialog med revisionen om föregående års granskning om hur styrningen med hjälp av mål kunde utvecklas. Vi är också positiva till att nämnderna för Skellefteå- och Norsjöområdet och Södra Lappland uppgett att de i verksamhetsplanerna för år 2018 kommer att ha med budgetuppgifter.

4. Nämndernas verksamhet under år 2017

4.1. Samverkansnämnden

Samverkansnämnden hade fem protokollförda sammanträden under år 2017, varav ett var distanssammanträde (videokonferens). En genomgång av nämndens protokoll visar att nämnden för år 2017 beslutade om väsentliga styrdokument såsom verksamhetsplan, delårsrapporter och årsrapport (se bilaga 1). Nämnden lämnade dock inte in något skriftligt budgetunderlag till landstingsstyrelsen inför styrelsens beredning av fullmäktiges budget för år 2018. Nedan redogör vi för genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

4.1.1 Samordning av beredning av motioner

Samverkansnämnden har enligt reglementet ett samordningsansvar för nämnderna för folkhälsa och primärvård att bereda motioner i frågor som rör folkhälsoområdet. Under år 2017 har det inte funnits någon sådant samordningsbehov.

4.1.2 Samråd med nationella minoriteter

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska myndigheter bland annat informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och ge dem möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor. Västerbottens läns landsting är förvaltningsområde för samiska och finska. Ett förvaltningsområde innebär att myndigheterna har utökat ansvar att erbjuda service på minoritetsspråken. Som förvaltningsområde får landstinget ett statsbidrag på 250 000 kronor per år. För år 2017 fick landstinget ett reducerat statsbidrag på 152 370 kronor eftersom föregående års

statsbidrag inte hade förbrukats. Med överskottet från förgående år var år 2017 det totala disponibla statsbidraget 250 000 kronor.

Statsbidraget ska användas i samråd med minoriteterna, så långt det är möjligt, och gå till merkostnader för landstinget som uppstår med anledning av lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Statsbidraget kan exempelvis användas till dialog, kartläggning, informationsinsatser, verksamhetsutveckling, kultur- och språkinsatser, skyltning och del av personalkostnader. Statsbidraget får inte användas till sådant som landstinget är skyldiga att göra enligt annan lagstiftning. För landstingets del är Sametinget utbetalande myndighet av statsbidraget och mottagare av redovisningen av bidraget.

Enligt fullmäktiges reglemente har samverkansnämnden ansvar att genomföra samråden med nationella minoritetsgrupper. Nämnden har i sin tur utsett tre av nämndens ledamöter att ansvara för samråden (150211 § 10). Protokollgranskning visar att företrädare för nämnden under år 2017 genomförde fyra samråd med samer och fyra samråd med sverigefinnar. Ett samråd med romer, judar och tornedalingar genomfördes också.

Nämnden har delegerat till en ledamot i nämnden, tillika ordförande för samråd med nationella minoriteter, att besluta i ärenden som uppkommer vid samråd (170907 § 30). Protokollen för år 2017 visar att de beslut som ordförande i samråden fattade i samband med samråd i huvudsak gällde bidrag till de nationella minoriteterna och handlingsplaner för förvaltningsområdena. Under år 2017 användes statsbidraget till bland annat språk- och kulturevenemang som minoriteterna sökt bidrag för, utbildningar och temadagar, arvode för samråd mm.

Av vår granskning framgår att nämnden inte beslutat om några riktlinjer och rutiner för bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna. Enligt nämnden följer man lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk vid fördelning av bidrag. Bidragsansökningarna är registrerade i diariet. Av sammanträdesanteckningar och protokoll från samråden framgår att minoriteterna efterfrågar policy, mallar och blanketter för ansökningar av bidrag för att underlätta vid ansökan.

På delegation beslutar ordförande för samrådet också om handlingsplaner för förvaltningsområdena. Handlingsplanerna innehåller mål och aktiviteter för verksamheten.

Samråden dokumenteras med sammanträdesanteckningar som delges samverkansnämnden. När beslut fattas av ordförande i samrådet upprättas också ett protokoll som delges nämnden.

Redovisning av statsbidraget

Enligt förordning (2009:1299) om nationella minoriteter ska landsting som mottagit statsbidrag lämna en ekonomisk redovisning av pengarna och en redovisning av vad pengarna använts till. Statsbidraget kan from år 2016 reduceras om landstinget inte har förbrukat hela bidragsbeloppet föregående år. Om landstinget kan visa att medlem kommer att användas för särskilda merkostnader under nästkommande år (som inte täcks av det årets statsbi-

drag) görs dock ingen nedsättning. En redovisning av 2017 års bidrag är gjord.

Av statsbidraget för år 2017 har cirka 192 000 av 250 000 kronor använts. Statsbidraget har bland annat använts till utbildningar, kulturevenemang, arvoden och resekostnader.

Det statliga bidraget har under de senaste åren inte använts fullt ut. Oförbrukade medel för år 2010 till 2015 uppgår till cirka 990 000 kronor.

4.1.3 Folkhälsobidrag till frivilligorganisationer

Från och med år 2015 har samverkansnämnden ansvaret för folkhälsobidraget till frivilligorganisationer. Bidraget uppgår till 1,5 miljoner kronor. Tidigare år har landstingsstyrelsen ansvarat för denna hantering.

I maj 2017 (170510 § 19) gjorde samverkansnämnden en uppföljning av folkhälsobidragen för år 2016 och de redovisningar som skulle ha lämnats in av bidragsmottagare senast den 30 april 2017. Av protokollet framgår att 24 föreningar hade lämnat in en skriftlig redovisning och 12 föreningar inte hade lämnat in någon skriftlig redovisning. Nämnden noterade informationen. I september 2017 tog nämnden upp ärendet på nytt. Av protokollet (170907 § 33) framgår att alla utom en förening hade lämnat en redovisning.

Samverkansnämnden reviderade i februari 2017 riktlinjerna för folkhälsobidrag till frivilliga organisationer (VLL 168-2017). De reviderade riktlinjerna gäller för bidrag som beviljas för 2018 och framåt. Det framgår inte av protokollet eller av ärendet i diariet vilka ändringar som gjordes. Vår granskning visar att ändringarna i huvudsak är att:

- Verksamhetsplan och budget inte behöver bifogas till ansökan.
- Ekonomiska och fackliga föreningar samt stiftelser, riksorganisationer och så kallade paraplyorganisationer blev bidragsberättigade.

Av riktlinjerna framgår vilka grundläggande krav som en förening måste uppfylla för att kunna ansöka om bidrag. I riktlinjerna finns även översiktliga kriterier som samverkansnämnden ska utgå ifrån när de ska bedöma ansökningar. Det fanns ingen aktuell skriftlig rutin för år 2017 för hur ansökningarna skulle beredas inför nämndens beslut. I slutskedet av denna granskning för år 2017 framkom att folkhälsoenheten tagit fram en rutin som gäller från februari 2018. Rutinernas ändamålsenlighet kommer att ingå i granskning för år 2018.

Enligt uppgift bereddes ansökningarna för år 2018 års bidrag (som beslutades i november 2017) av landstingets folkhälsoenhet. Tidigare har utredarna/sekreterarna vid de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård berett ansökningarna inför beslut om bidrag.

Samverkansnämnden beslutade den 29 november 2017 om fördelningen av 2018 års folkhälsobidrag till frivilliga organisationer. Nämnden delade ut hela bidraget på 1,5 miljoner kronor fördelat på 39 föreningar. Sammanlagt hade 49 föreningar ansökt om bidrag.

Det skriftliga underlaget inför nämndens beslut bestod av föreningarnas ansökningar, en sammanställning av ansökningarna med förslag på fördel-

ning av bidraget. Det framgår inte i nämndens beslut eller av dokumenterade underlag varför nämnden beviljade bidrag till vissa föreningar och varför andra föreningar inte fick bidrag.

I granskningen har vi gjort ett stickprov och kontrollerat i vilken grad samverkansnämnden följde sina egna riktlinjer och anvisningar när de i december 2017 beslutade om bidragen för år 2018. Vi har kontrollerat 15 beviljade ansökningar, se bilaga 2 för redovisning av stickprov.

Stickprovet visar att nämnden beviljat två föreningar bidrag för år 2018 även fast de inte redovisat tidigare års bidrag inom angiven tidpunkt. Flera föreningar har också beviljats bidrag trots att de inte lämnat in verksamhetsberättelse och revisionsberättelse i enlighet med nämndens riktlinjer.

4.1.4 Vår kommentar

Granskningen visar att samverkansnämnden arbetat aktivt i syfte att uppfylla sitt uppdrag från fullmäktige. I föregående års granskning uppmärksammade revisorerna att samverkansnämnden inte lämnat in budgetunderlag till fullmäktiges budget. I sitt yttrande över granskningen år 2016 uppgav nämnden att de inte avsåg lämna in skriftligt budgetunderlag. På samma sätt som övriga styrelser och nämnder lämnar in ett budgetunderlag inför budgetberedningen tycker vi att det är rimligt utifrån, utifrån kommunallagens 5 kap § 26 om beredning av ärenden, att även samverkansnämnden gör det.

Fullmäktige beslutade den 28 april (§ 54) om att tillåta sammanträden på distans under en försöksperiod under år 2015. Nämnden har under år 2017 haft ett sammanträde på distans. Vi vill uppmärksamma nämnden på att fullmäktige vid tidpunkten för distanssammanträdet i februari 2017 inte beslutat om att permanent tillåta sammanträden på distans. Fullmäktige beslutade om att tillåta deltagande på distans i april 2017.

Det är positivt att samverkansnämnden under år 2017 ändrat den allmänna delegationen till den ledamot som är ordförande i samråd med nationella minoriteter så att det framgår att delegationen rör beslut om bidrag. Vi bedömer att det är lämpligt att det också framgår en beloppsbegränsning av delegationen. Det framgår inte heller hur delegationsbeslut ska återanmälas.

Samverkansnämnden bör säkerställa att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för bidrag till de nationella minoriteterna.

Riktlinjerna för folkhälsobidrag anser vi att det fortfarande finns vissa otydligheter i avseende vilka underlag som ska bifogas och när de ska lämnas in. Stickprovet visar att riktlinjerna inte heller följs. Av nämndens beslut framgår inte på vilka grunder föreningar beviljas eller inte beviljas bidrag.

4.2 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

En genomgång av nämndernas protokoll för år 2017 visar att nämnderna varit aktiva under året. Nämnderna för Skellefteå- och Norsjöområdet och Södra Lappland hade nio protokollförda sammanträden och nämnden för Umeåregionen sju protokollförda sammanträden. Av protokollen framgår att de tre nämnderna under år 2017 hade medborgardialoger, samverkade med folkhälsoråd, frivilligorganisationer m.fl.

Vi noterar att en ledamot i nämnden för Umeåregionen har varit frånvarande på samtliga sammanträden under år 2017. Ledamoten kan därmed inte anses ha tagit sitt ansvar som ledamot. Vid tre sammanträden har nämnden inte varit fulltalig trots att ersättare varit närvarande. Det är upp till ordförande att se till att nämnden är fulltalig om möjligt dvs. om det finns det närvarande ersättare ska de tjänstgöra oavsett partitillhörighet.

Alla tre nämnder har beslutat om väsentliga styrdokument såsom verksamhetsplaner, delegationsordningar, delårsrapporter och årsrapporter (se bilaga 1). Av protokollgranskningen framgår att de tre nämnderna i enlighet med fullmäktiges reglemente sammanställt ett underlag till landstingsstyrelsen med bedömningar av hälsoläge bland befolkningen och behoven av primärvård och folkhälsoinsatser.

4.2.1 Visionsmedel och folkhälsobidrag

De tre nämnderna för folkhälsa och primärvård delar varje år ut visionsmedel och folkhälsobidrag. Bidragen delar nämnderna ut för att främja projekt inom folkhälsa och för att uppfylla landstingets vision om världens bästa hälsa 2020. Beslut om bidragen tas löpande under året av nämnderna eller nämndernas utskott och är protokollförda. Medel beviljas ofta till projekt och arrangemang av kommunernas folkhälsoråd. Medel används också till arrangemang och satsningar som nämnderna själva gör. Sedan år 2015 används också visionsmedlen till att dela ut ett folkhälsopris på 20 000 kronor.

Riktlinjerna för visions- och folkhälsomedel som nämnden i Umeåregionen och Skellefteå- och Norsjöområdet har är översiktliga och kortfattade. Det finns inga rutiner som beskriver hur processen med bidragen ska gå till. Enligt uppgift från nämndernas sekreterare sprids information om bidraget via folkhälsoråd och i samband med andra träffar. Nämnden i Södra Lappland har under år 2017 reviderat sina riktlinjer och gjort vissa förtydliganden. Nämnden i Södra Lappland har också tagit beslut om att för år 2017 prioritera visionsmedlen till aktiviteter och projekt som syftar till att förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga (2017-04-27 § 45). Södra Lappland har också i marknadsföringssyfte annonserat i lokaltidningar om möjligheten att söka visionsmedel.

Av tabellen nedan framgår hur stor del av bidragen som nämnderna delade ut under år 2017.

Nämnd	Budget Tkr	Utfall Tkr	Differens Tkr
Skellefteå- och Norsjöområdet	303	294,8	+8,19
Södra Lappland	283	201	+82
Umeåregionen	353	87	+266

I sina årsrapporter redovisar nämnderna i olika omfattning hur folkhälsobidrag och visionsmedel använts under året. Nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet är den nämnd som i störst utsträckning använder medlen. Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen uppgav i sin årsrapport att överskottet berodde på att nämnden haft lägre kostnader än förväntat

för de aktiviteter och arrangemang som genomförts. Nämnden i södra Lappland har inte tillräckligt tydligt förklarat i sin årsrapport varför deras bidrag inte hade delats ut år 2017.

4.2.3 Vår kommentar

Som framgått visar granskningen att nämnderna var aktiva under år 2017. Det är positivt att nämnden för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland har reviderat sina riktlinjer med kriterier för fördelning av visions- och folkhälsomedel. Vi bedömer att det fortfarande finns behov av förtydliganden.

Riktlinjerna som nämnderna i Umeåregionen och Skellefteå- och Norsjöområdet beslutat om är för översiktliga. Positivt är att nämnden i Skellefteå- och Norsjöområdet och nämnden i Umeåregionen har blivit bättre på att motivera beslut om bidrag och begära redovisning av hur bidragen använts. Nämnden i Södra Lappland har inte i lika hög utsträckning motiverat sina beslut om bidrag.

Nämnderna för folkhälsa och primärvård bör säkerställa att riktlinjerna tydliggörs och att det finns dokumenterade rutiner för beredningen inför beslut om fördelning av visionsmedel och folkhälsobidrag. Vi anser också att nämnderna för Umeåregionen och Södra Lappland bättre borde förklara vad avvikelserna i förhållande till budget för visionsmedel och folkhälsobidrag berodde på.

5. Nämndernas delårs- och årsrapporter

5.1 Nämndernas delårsrapporter

Landstingets styrelser och nämnder ska för sina ansvarsområden upprätta två delårsrapporter för år 2017. Enligt gällande reglemente ska styrelser och nämnder i sina delårsrapporter följa upp och utvärdera sina verksamheter i förhållande till fullmäktiges mål och de mål som styrelserna och nämnderna själva beslutat om i sina verksamhetsplaner. Delårsrapporterna ska också innehålla styrelsernas och nämndernas bedömningar om måluppfyllelsen vid årets slut.

Granskningen visar att samverkansnämnden och de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård i tid för år 2017 beslutade om sina delårsrapporter inför landstingsstyrelsens beredning av delårsrapporterna för hela landstinget. Nedan redogör vi för våra bedömningar av nämndernas delårsrapporter per augusti 2017.

5.1.2 Vår kommentar

Samverkansnämnden bedömde att samtliga mål för år 2017 skulle vara uppfyllda vid årets slut och budget vara i balans. Nämndens mål i verksamhetsplanen skulle följas upp i årsrapporten. Per augusti 2017 redovisade nämnden ett positivt ekonomiskt resultat i förhållande till budget, vilket delvis förklarades av statsbidrag för lämnade omsorgsbidrag. Det är positivt att nämnden har fler mätbara mål än tidigare. Redovisningen var översiktlig och vi bedömer därför att nämnden kan utveckla sin redovisning av måluppfyllelse.

De tre nämnderna för folkhälsa och primärvård uppgav alla i sina delårsrapporter att de skulle uppfylla sina mål för år 2017. Alla tre nämnder redovisade också positiva ekonomiska resultat per augusti 2017. Nämnden i Umeåregionen hade för år 2017 endast enstaka mätbara mål och nämnden i Skellefteå- och Norsjöområdet hade några mål som inte var mätbara. Det redovisade resultatet för framför allt nämnden i Umeåregionen var svårt att värdera. Samtliga nämnder följde landstingsstyrelsens anvisningar.

5.2 Nämndernas årsrapporter

Samtliga nämnder och styrelser ska upprätta en årsrapport och överlämna den till landstingsstyrelsen. I rapporten ska nämnden följa upp och utvärdera den egna verksamheten mot bakgrund av fullmäktiges och nämndens egna mål. Landstingsstyrelsen ger anvisningar om vad årsrapporten bör innehålla och när den ska vara inlämnad.

Vår granskning visar att alla fyra nämnder i tid beslutade om årsrapporter i enlighet med landstingsstyrelsens anvisningar. Årsrapporterna följer i huvudsak den struktur och de rubriker som landstingsstyrelsen i sina anvisningar uppgett att styrelser och nämnder ska följa. Årsrapporterna inleds med beskrivningar av nämndernas uppdrag och samlade bedömningar av måluppfyllelsen för år 2017. Därefter följer redovisning av måluppfyllelsen i tabellform och ett avsnitt med ekonomisk redovisning.

Samverkansnämnden redovisar att den uppnått samtliga mål. Redovisningen av måluppfyllelsen är kortfattad. Nämnden har ett positivt ekonomiskt resultat med 108 000 kronor för år 2017. I årsrapporten redovisas dock ett felaktigt resultat på 7 000 kronor.

Av årsrapporter för de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård framgår att nämnderna under året varit ambitiösa med att genomföra dialoger med företrädare för medborgare, patientföreningar och med landstingets verksamheter i syfte att samla underlag för sina bedömningar. Nämnderna hade också varit aktiva i samarbetet med kommunernas folkhälsoråd. Nämnden i Umeåregionen och i Södra Lappland redovisar att samtliga mål är uppfyllda. Nämnden i Skellefteå- och Norsjöområdet redovisar att ett mål inte uppfyllts och kommenterar varför målet inte uppfyllts.

Av tabellen nedan framgår att alla fyra nämnder redovisade positiva ekonomiska resultat för år 2017. Samtliga nämnder kommenterar sina positiva avvikelser i årsrapporten.

Budget och utfall för år 2017

Nämnd	Budget Tkr	Utfall Tkr	Resultat Tkr	Avvikelse Procent
Umeåområdet				
- Arvoden, resor, övriga kostnader	2 447	2 288	+159	+6,5
- Folkhälso- och visionsmedel	353	87	+ 266	+ 75,4

Nämnd	Budget Tkr	Utfall Tkr	Resultat Tkr	Avvikelse Procent
Södra Lappland				
- Arvoden, resor, övriga kostnader	2 447	2 375	+72	+2,9
- Folkhälso- och visions-medel	283	201	+82	+29
Skellefteå och Norsjö				
- Arvoden, resor, övriga kostnader	2 447	2 204,6	+242,38	+9,9
- Folkhälso- och visions-medel	303,0	294,8	+8,19	+2,8
Samverkansnämnden	1 600,0	1 492,0	+108	+6,8

Källa: Nämndernas årsrapporter för år 2017 och landstingets ekonomisystem

5.2.1 Vår kommentar

Det är positivt att samverkansnämnden för år 2017 hade fler mätbara mål än tidigare. Utifrån nämndens uppföljning av målen i årsrapporten är det dock svårt att dra några slutsatser om resultatet. Rapporten är kortfattad och ger en allt för avgränsad bild av nämndens verksamhet. I årsrapporten är det dessutom fel uppgifter om det ekonomiska resultatet. Vi bedömer att samverkansnämnden kan utveckla redovisningen av måluppfyllelse i sin årsrapport.

Årsrapporterna för nämnderna för folkhälsa och primärvård är informativa med redovisningar av nämndernas verksamhet under året. Nämnden i Umeåregionen hade för år 2017 endast enstaka mätbara mål och det är svårt att värdera redovisningen i årsrapporten av måluppfyllelsen. Nämnden i Södra Lappland hade för år 2017 mätbara mål men behöver utveckla sin redovisning så att strukturen blir tydligare.

Vi bedömer att nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet i allt väsentligt hade en tillfredsställande redovisning i årsrapporten. Nämnden för Södra Lappland hade en delvis tillfredställande redovisning. Umeåregionen hade inte en tillräcklig redovisning av måluppfyllelsen i sin årsrapport. Samtliga tre nämnder för folkhälsa och primärvård hade för år 2017 positiva avvikelser i förhållande till budget.

6. Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2016

I 2016 års granskning rekommenderade revisorerna att nämnderna skulle fortsätta arbetet med sin styrning med mätbara mål och med hjälp av målen följa upp sina verksamheter. Samverkansnämnden rekommenderades att säkerställa att riktlinjerna för folkhälsobidrag följdes och att det fanns dokumenterade rutiner för beredningen av beslut. Nämnden rekommenderades även att säkerställa att riktlinjer och rutiner togs fram för bidrag som skulle beviljas till de nationella minoriteterna.

Nämnderna för folkhälsa och primärvård rekommenderades att utveckla sin styrning och uppföljning och tydliggöra riktlinjerna för folkhälsobidrag och visionsmedel.

6.1 Vår kommentar

Granskningen visar att samverkansnämnden har vidtagit vissa åtgärder med anledning av tidigare iakttagelser:

- Samverkansnämnden har utvecklat sin styrning med mätbara mål. Som framgått är dock uppföljningen av målen i årsrapporten svåra att värdera.
- Samverkansnämnden har reviderat riktlinjerna för folkhälsobidrag under år 2017. Vårt stickprov visade dock att riktlinjerna inte följdes fullt ut. Det framgick heller inte av underlag eller beslut på vilka grunder föreningar beviljades bidrag.
- Samverkansnämnden har förtydligat delegationen till ledamot som fattar beslut vid samråd med nationella minoriteter.

Samverkansnämnden har dock inte beslutat om några riktlinjer eller rutiner för hantering av de bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna.

Granskningen visar att nämnden i Södra Lappland har arbetat med att utveckla sin styrning med hjälp av mätbara mål. Nämnden har också reviderat riktlinjerna för folkhälso- och visionsbidrag och tagit beslut om prioriteringar.

Vi bedömer att nämnden i Umeåregionen inte varit tillräckligt aktiv med anledning av vår rekommendation år 2016 om att utveckla målstyrningen. Flertalet av nämndens mål för år 2017 var inte mätbara.

Nämnden för Umeåregionen och för Skellefteå- och Norsjöområdet har heller inte förtydligat riktlinjerna för folkhälso- och visionsbidrag. Positivt är att alla tre nämnderna för folkhälsa och primärvård i högre grad än tidigare motiverade sina beslut om bidrag och ställde krav på redovisningar av de projekt som beviljades pengar.

7. Attest

För samverkansnämnden och de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård var för år 2017 nämndernas utredare/sekreterare utsedda som attestanter. I revisorernas granskning av ersättning till förtroendevalda (rapport nr 19/2017) rekommenderade revisorerna att överordnad ska attestera närvarolistor/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolistor/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vice ordförande bör beslutsattestera för nämndens ordförande.

8. Svar på revisionsfrågor

8.1 Samverkansnämnden

Vi bedömer att samverkansnämnden för år 2017 genomförde sin verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Granskningen visar att nämnden genomförde samråd med nationella minoriteter och fördelade folkhälsobidrag till frivilligorganisationer. Nämndens redovisning i årsrapporten är delvis tillfredställande. Nedan finns svar på våra underliggande revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej/Delvis	Vår kommentar
Är nämndens måluppfyllelse tillräcklig?	Ja	Vi bedömer att nämnden har genomfört sin verksamhet i enlighet med fullmäktiges beslutade mål och uppdrag. Bedömningen bygger på vår granskning av protokoll och styrande dokument som visar att samråd med nationella minoriteter är genomförda och folkhälsobidrag är fördelat.
Är nämndens redovisning av måluppfyllelse tillräckligt utvecklad?	Delvis	Nämnden har mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen är för översiktlig och kan utvecklas.
Har nämnden metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?	Delvis	Genom protokollen kan man följa att nämndens beslut blir genomförda. Nämndens riktlinjer för folkhälsobidrag följs inte fullt ut och behöver förtydligas.
Har nämnden agerat tillräckligt med anledning av revisorernas rekommendationer i 2016 års granskning.	Delvis	Nämnden har fler mätbara mål. Delegationen till ordförande i samråd med nationella minoriteter är ändrad men fortfarande utan beloppsgräns. Skriftligt budgetunderlag till fullmäktiges budget lämnas inte, vilket är en brist. Riktlinjerna för folkhälsobidrag har reviderats. Det saknas riktlinjer och rutiner för bidrag som lämnas till nationella minoriteter.

Med anledning av iakttagelserna lämnar vi följande rekommendationer till samverkansnämnden:

- Lämna in skriftligt budgetunderlag till landstingsstyrelsen för beredningen av fullmäktiges budget.
- Se över och begränsa delegationen med avseende på beloppsgräns som nämnden lämnat till ledamot för att besluta i ärenden som uppkommer vid samråd med nationella minoriteter.
- Säkerställ att nämndens riktlinjer för folkhälsobidrag till frivilligorganisationer följs. Säkerställ att det finns ändamålsenliga rutiner för beredningen inför nämndens beslut om fördelning av bidraget. Vi rekommenderar också att nämnden ser till att det av underlag eller beslut framgår på vilka grunder föreningar beviljas eller inte beviljas bidrag.
- Säkerställ att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för bidrag som kan beviljas till de nationella minoriteterna.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

8.2 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Vi bedömer att de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård för år 2017 genomförde sina verksamheter i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Nämnderna var aktiva under året och lämnade in underlag till landstingsstyrelsen med bedömningar om folkhälsoläge, behov av primärvård och folkhälsoinsatser. Nedan finns svar på våra underliggande revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej/Delvis	Vår kommentar
Är nämndernas måluppfyllelse tillräcklig?	Ja	Vi bedömer att alla tre nämnder har genomfört sina verksamheter i enlighet med fullmäktiges beslutade mål och uppdrag. Bedömningen bygger på vår granskning av protokoll och styrande dokument.
Är nämndernas redovisning av måluppfyllelse tillräckligt utvecklad?	Delvis	Redovisningen från nämnden i Skellefteå- och Norsjöområdet var tillfredsställande. Nämnden i Södra Lappland hade en delvis tillfredställande redovisning. Nämnden i Umeåregionen hade inte en tillfredställande redovisning.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej/Delvis	Vår kommentar
Har nämnden metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?	Delvis	Via protokollen kan man följa att nämndernas beslut för år 2017 blev genomförda. Det finns dock områden som kan utvecklas. Nämnderna i Skellefteå- och Norsjöområdet och Umeåregionen har för översiktliga riktlinjer för visionsmedel och folkhälsobidrag. Nämnden i Södra Lappland har utvecklat sina riktlinjer och beslutat om prioriteringar.
Har nämnderna agerat tillräckligt med anledning av revisorernas rekommendationer i 2016 års granskning.	Delvis	Nämnden i södra Lappland har utvecklat sin styrning med hjälp av mätbara mål. Umeåregionen har inte varit tillräckligt aktiv i arbetet med att utveckla sin målstyrning. Nämnden i södra Lappland har reviderat sina riktlinjer för visionsmedel och folkhälsobidrag. Övriga två nämnder har för översiktliga riktlinjer. Positivt är att alla tre nämnder har med uppgifter om budget i sina verksamhetsplaner för år 2018.

Med anledning av iakttagelserna lämnar vi följande rekommendationer:

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet

- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen

- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Mål som inte kan följas upp bör omformuleras eller plockas bort.
- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.

- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland

- Fortsätt arbetet med att utveckla strukturen av redovisningen av måluppfyllelsen.
- Säkerställ att riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel tydliggörs.
- Säkerställ att överordnad attesterar närvarolista/reseräkning. Vi rekommenderar att närvarolista/reseräkning, efter granskning på tjänstemannanivå, beslutsattesteras av ordförande i nämnden. Vi rekommenderar att vice ordförande beslutsattesterar för nämndens ordförande.

Umeå den 23 mars 2018

Clara Wiklund

Västerbottens läns landsting

Bilaga 1 Nämndernas styrdokument

Samverkansnämnden

Styrdokument	Beslut ja/nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2017	Ja	2016-12-02 § 35
Budget år 2017	Ja	2016-12-02 § 35
Beslut om underlag för landstingsplan och fullmäktiges budget för nästkommande år	Nej	
Delegationsordning	Ja	2017-09-07 § 30. Delegering omfattar beslut vid samråd med nationella minoriteter. Ingen beloppsbegränsning.
Attestordning	Ja	2016-05-10 § 11
Dokumenthanteringsplan	Ja	2017-02-03 § 8
Ansvars- och rollfördelning i ärendeberedningsprocessen	Ja	2017-05-10 § 18
Delårsrapport 1	Ja	2017-05-10 § 16
Delårsrapport 2	Ja	2017-09-07 § 29
Årsredovisning för år 2017	Ja	2018-02-21 § 6
Riktlinjer för folkhälsobidrag till frivilliga organisationer	Ja	2017-02-03 § 5 Det är felaktigt datum för beslut i riktlinjerna.

Nämnd för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland

Styrdokument	Beslut ja/nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2017	Ja	2016-12-14 § 108 Revidering 2017-04-27 § 40
Budget år 2017	Nej	
Beslut om underlag för landstingsplan och fullmäktiges budget för nästkommande år	Ja	2017-03-23 § 26
Delegationsordning	Ja	2015-02-10 § 8. Inget beslut om de inledande texterna där bl.a. återanmälan regleras.
Attestordning	Ja	2017-03-23 § 29
Dokumenthanteringsplan	Ja	2017-02-23 § 13
Ansvars- och rollfördelning i ärendeberedningsprocessen	Ja	2017-03-23 § 24
Delårsrapport 1	Ja	2017-05-11 § 55
Delårsrapport 2	Ja	2017-09-21 § 83
Årsredovisning för år 2017	Ja	2018-02-22 § 10
Riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel	Ja	2016-11-22 § 92
Kriterier för folkhälsopris 2017	Ja	2017-04-27 § 42
Regelverk med kriterier för visions- och folkhälsomedel	Ja	2017-04-27 § 44

Nämnd för folkhälsa och primärvård i Skellefteå och Norsjö

Styrdokument	Beslut ja/nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2017	Ja	2016-12-15 § 98
Budget år 2017	Nej	
Beslut om underlag för landstingsplan och fullmäktiges budget för nästkommande år	Ja	2017-03-27 § 19
Delegationsordning	Ja	2015-01-26 § 6. Inget beslut om de inledande texterna där bl.a. återanmälan regleras.
Attestordning	Ja	2015-01-26 § 7
Dokumenthanteringsplan	Ja	2017-01-26 § 7
Ansvars- och rollfördelning i ärendeberedningsprocessen	Ja	2017-06-08 § 40
Delårsrapport 1	Ja	2017-05-08 § 27
Delårsrapport 2	Ja	2017-09-21 § 53
Årsredovisning för år 2017	Ja	2018-02-26 § 17
Riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel	Ja	2016-11-22 § 89
Kriterier för folkhälsopris	Ja	2015-09-17 § 87

Nämnd för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen

Styrdokument	Beslut ja/nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2017	Ja	2016-12-21 § 106
Budget år 2017	Ja	2016-12-21 § 106
Beslut om underlag för landstingsplan och fullmäktiges budget för nästkommande år	Ja	2017-03-29 § 18
Delegationsordning	Ja	2015-01-21 § 7 Revidering 2016-01-27 § 8. Inget beslut om de inledande texterna där bl.a. återanmälan regleras.
Attestordning	Nej	2017-03-29 § 23. Beslut är inte aktuellt då attestant avslutat sin anställning.
Dokumenthanteringsplan	Ja	2017-02-23 § 9
Ansvars- och rollfördelning i ärendeberedningsprocessen	Ja	2017-03-29 § 20
Delårsrapport 1	Ja	2017-05-16 § 31
Delårsrapport 2	Ja	2017-09-21 § 52
Årsredovisning för år 2017	Ja	2018-02-22 § 13
Riktlinjer för fördelning av visions- och folkhälsomedel	Ja	2016-11-23 § 94
Kriterier för folkhälsopris	Ja	2015-09-24 § 81

Bilaga 2 Stickprov

Förening	Särskild ansöknings-blankett	Demokratisk uppbyggnad	Registrerad hos Skatte-verket	Redovisat bi-drag för år 2016	Verksamhets-berättelse	Revisionsberättelse
Hjärnkoll Västerbotten	Ja	Ja	802494-6561	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
Synskadades riksförbund VB	Nej	Framgår ej	Framgår ej	Ja	Nej	Nej
Rädda barnen region Nord	Ja	Ja	802002-8638	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
Västerbottens läns nykter-hetsförbund	Ja	Ja	894001-6499	Ja, för sent inkommen	Ja	Nej
Studieförbundet NBV Norr	Ja	Ja	894701-9231	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	I ansökan
Föreningen Skellefteå hjärt-lung	Ja	Ja	894700-8903	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
Luspens ryttarförening	Ja	Ja	895400-9992	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
FAMY	Ja	Ja	894701-6674	Ja	Ja	Nej
Kulturföreningen genera-tionskören Umeå	Ja	Ja	802507-6632	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
Skellefteå demensförening	Ja	Ja	894701-6518	Ja	Nej	Nej
Umeå spelberoendeförening	Ja	Ja	802507-6491	Ja	Ja	Ja
Ideella föreningen Kärngår-den	Nej	Framgår ej	802492-6381	Ja	I ansökan	I ansökan
Junis Umeå	Ja	Ja	802445-5423	Ja	Nej	Nej
Blaikens aktivitetsförening	Ja	Ja	895401-1816	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016	Ej bidrag 2016
Guldstadens kvinnojour Skellefteå	Ja	Ja	802436-3866	Ja, för sent inkommen	Nej	Nej

Stickprov på 15 av de 39 föreningar som beviljades bidrag för år 2018. Uppföljning av inlämnade redovisningar för år 2016. Kontroll mot riktlinjer för folkhälsobidrag för år 2016 och år 2018.